

گزارش

خوب، بد جلف و انبوه جنجال

وقایع نگاری یک اکران پر حاشیه!

✍️ [رضا فرج پور] «خوب، بد، جلف ۲؛ ارتش سری» پیمان قاسم‌خانی که به همراه فیلم «روز بلوا»ی بهروز شعبی تنها فیلم‌هایی بودند که بدون حتی یک نامزدی و با دستاکی کاملاً خالی جشنواره فیلم فجر را به پایان رساندند، در تمام یک هفته‌ای که از اتمام جشنواره می‌گذرد، درگیر حاشیه و شایعه و جنجال بوده است. حواشی پرشماری که مهم‌ترین‌شان را این روزها در قالب شایعه قطعی شدن اکران نوروزی این فیلم شاهد هستیم.

شایعه اکران نوروزی «خوب، بد، جلف ۲؛ ارتش سری» را آنهایی کلید زدند که به هر دلیل به سایت سینماتیکت سر زدند و آنجا در مواجهه با آغاز پیش فروش بلیت‌های این فیلم حیرت‌زده برجای ماندند. به خصوص که تا همین امروز قرارداد رسمی اکران این فیلم در شورای صنفی نمایش ثبت نشده و آغاز پیش فروش بلیت فیلم‌ها پیش از ثبت قرارداد اکران تاکنون کاری غیرقانونی شمرده می‌شده است!

از زمانی که خبر اکران نوروزی فیلم‌های «خروج»، «انفرادی» و «خوب، بد، جلف ۲؛ ارتش سری» رسانه‌ای شد، زمان زیادی نمی‌گذرد. اما در این مدت زمان کوتاه اتفاقات بسیاری رخ داده و این اتفاقات باعث شده‌اند اکران نوروزی فیلم‌های ابراهیم حاتمی‌کیا، مسعود اطیابی و پیمان قاسم‌خانی در هاله‌ای از ابهام فرو رود. اتفاقاتی که مهم‌ترین‌شان را می‌توان شایعه انتخاب ترکیب فیلم‌های روی پرده بر اساس قرعه‌کشی نامید که هر گونه برنامه‌ریزی و طراحی اکران را از سوی سازندگان فیلم‌ها بی‌معنا جلوه می‌دهد.

در واقع از زمانی که عنوان شد در آیین نامه اکران سال آینده سینماها قرار است فیلم‌ها به خصوص در زمان‌های مهم اکران بر اساس قرعه‌کشی به نمایش درآیند، شایعات موجود درباره اکران فیلم‌های خاص در اکران‌های خاص بی‌اعتبار شد. ظاهراً مدیران سینما که در سال‌های اخیر با انتقادات و اعتراضات گسترده‌ای درباره نقش آفرینی مافیای اکران در سرنوشت اقتصادی فیلم‌ها و در کل درباره چیدمان غلط اکران مواجه بودند، چاره کار را نه در حل مشکل که در پاک کردن صورت مسئله دیده و ترجیح داده بودند سرنوشت فیلم‌ها را نه به نفوذ و قدرت تهیه‌کنندگان و پخش‌کنندگان که به شانسی و اقبال گره بزنند. چنین شد که شایعه اکران نوروزی «خوب، بد، جلف ۲؛ ارتش سری» نیز اعتبارش را از دست داد و از قول یکی از قدرتمندترین تهیه‌کنندگان و پخش‌کنندگان سینمای ایران چنین عنوان شد که «قرار است فیلم‌های اکران نوروز ۹۹ توسط وزارت ارشاد اعلام و برای سایر فصل‌ها نیز قرعه‌کشی انجام شود».

اما ظاهراً سازندگان تنها فیلم کم‌دی جشنواره امسال ترفندی دیگر در آستین داشتند که از آن در قالب قرارداد سه‌ماهه اکران فیلم‌شان رونمایی کردند. در واقع درست از آن زمانی که در تبلیغات رسانه‌ای این فیلم عنوان شده که «خوب، بد، جلف ۲» قرار است از سی‌ام بهمن اکران سراسری خود را آغاز کند. شایعه‌ای در فضای رسانه‌ای کشور پیچید با این مضمون که پخش‌کننده این فیلم صاحبان سینماها را زیر فشار قرار داده که برای اکران این فیلم یک قرارداد نمایش سه‌ماهه در سالن اصلی سینماها تنظیم کنند. شایعه‌ای که به سرعت پیچید و انتقادات بسیاری را سامان داد...

ایده اکران «خوب، بد، جلف ۲» درست بعد از پایان جشنواره، ایده‌ای هوشمندانه بود که خود قاسم‌خانی و گروهش در مورد فیلم اول «خوب، بد، جلف ۲» نیز آن را آزموده و در مورد فیلم اول به موفقیت هم رسیده بودند. در حقیقت آغاز اکران فیلم در اسفندماه نه تنها باعث می‌شود فیلم در «زمان مرده اکران»، بی‌رقیب و در نبود هیچ فیلم پرفروش دیگری روی پرده آید که این امر عایدی دیگری نیز دارد و آن این است که در صورت نرسیدن فروش فیلم به کف فروش نمایش آن به اکران عید هم کشیده خواهد شد و این یعنی یک تیر و دو نشان. یعنی «خوب، بد، جلف ۲» نه تنها داغ‌داغ روی پرده می‌آید و احتمالاً فروش خوبی هم می‌کند که علاوه بر این، بی‌چک و چانه و بدون درگیری در بحث‌های اکران نوروزی... اکران عید را هم اتوماتیک به دست می‌آورد.

واکنش‌ها اما یک‌به‌یک از راه رسیدند، هم از جانب سرمایه‌گذاران، تهیه‌کنندگان و پخش‌کنندگانی که در تدارک گرفتن اکران نوروزی هستند و هم مدیران فرهنگی. علاوه بر رسانه‌ها که آغاز پیش‌فروش «خوب، بد، جلف ۲» به خصوص وادار کردن صاحبان سینماها به انعقاد قرارداد سه‌ماهه اکران را بی‌اخلاقی و دور زدن قانون خواندند، غلامرضا فرجی، سخنگوی شورای صنفی نمایش نیز وارد میدان شد و درباره اینکه برخی پخش‌کنندگان اعلام می‌کنند که فیلم‌شان در نوروز ۹۹ به صورت قطعی اکران می‌شود و پیش‌فروش و روزشمار خود را نیز آغاز کرده‌اند، عنوان داشت که اکران هیچ فیلمی برای نوروز ۹۹ و قبل از آن قطعی نشده است. او همچنین گفت که هفته‌های اکران یک فیلم باید بر اساس آیین‌نامه باشد و نمی‌توان سینماداران را به اکران یک فیلم برای مدت طولانی مجبور کرد. غلامرضا فرجی در ادامه به این موضوع نیز اشاره کرد که تعداد روزها و هفته‌های اکران یک فیلم باید در شورای صنفی نمایش مشخص شود و اکران‌ها باید بر اساس آیین‌نامه جدید شورای صنفی نمایش فیلم سینمایی باشد و همه اینها یعنی که تلاشی‌های سازندگان «خوب، بد، جلف ۲» یا شایعات موجود درباره این تلاش‌ها همه باموانی دشوار رویه بوده است.

اما فارغ از اینکه اکران این فیلم‌ها تا چه زمانی ادامه خواهد داشت، این خبر به‌طور رسمی اعلام شده است که فیلم «خوب، بد، جلف ۲» از سی‌ام بهمن در سینماهای سراسر کشور اکران می‌شود. فیلمی که خیلی‌ها امیدوارند کمبود مخاطبان امسال سینمای ایران را تا حد زیادی جبران کند. به‌هرحال تعطیلات پرشمار، سیل ابتدای سال و ناآرامی‌های اخیر باعث شده‌اند امسال در قیاس با سال گذشته شاهد ۳ میلیون نفر ریزش مخاطب باشیم و حالا خوب، بد، جلف ۲ یکی از امیدواری‌های سینمای ایران برای کاهش این فاصله است! □

گفت‌وگوی «شهروند» با لوریس چکناواریان درباره قطعه تقدیمی به جان باختگان هواپیمای اوکراینی

مرثیه‌ای برای پرواز ۷۵۲

سه‌شنبه شب در جشنواره موسیقی فجر قطعه‌ای به یاد قربانیان هواپیمای اوکراین نواخته شد

✍️ [نیره خادمی] هجدهمین روزی ماه امسال لوریس چکناواریان هم مثل خیلی‌ها در خانه ماجرای سقوط پرواز ۷۵۲ را شنید. همان روز تا یکی دو روز بعد که انبوه خبرهای تلخ همه را احاطه کرده بود، مرثیه‌ای برای پرواز ۷۵۲ در ذهن او پاک‌گرفت و در طول دو روز در دفترچه نت پیاده شد. دیروز این آهنگساز و رهبر ارکستر کهنه‌کار ارمنی‌تبار ایرانی به مناسبت فرارسیدن چهلمین روز پرواز جان‌های عزیز این قطعه را به خانواده‌های بازماندگان هواپیمای ایران-اوکراین تقدیم کرد. لوریس چکناواریان حالا در این باره به «شهروند» می‌گوید که استثنای نبوده و مثل همه از این واقعه دردناک غمگین شده است: «بعد از سقوط هواپیما، هرکس به نحوی احساس خود را نشان داد. همان روزها این ملودی به من الهام شد و بعد نوشتن اثری به یادبود سقوط هواپیما را شروع کردم تا به مردم دنیا نشان دهم که ما صلح‌دوست هستیم و این واقعه برای همه ما تلخ بوده است. او این قطعه را در طول دو روز به صورت شبانه‌روز نوشته است، در صورتی که معمولاً نوشتن چنین اثری یک تا دو ماه برای یک آهنگساز زمان خواهد برد.» حتی آن را بازنویسی هم نکردم و خواستم تا همان‌طور که به من الهام شد، نوشته و اجرا شود. البته فرصت اجرا و ضبط آن به صورت ارکستری نبود، بنابراین از دوستان کمک گرفتم و فعلاً قطعه سمپل شد. امیدوارم در آینده نزدیک بتوانم آن را با ارکستر ضبط کنم.»

«شورش بلبلان سحر باشد / خفته از صبح بی‌خبر باشد / تیرباران عشق خویبار / دل شوریدگان سپری باشد / عاشقان کشتگان معشوقند / هر که زنده ست در خطر باشد / عاقلان از بلا بپرهیزند / مذهب عاشقان دگر باشد / پای رفتن نماند سعدی را / مرغ عاشق بریده بر باشد. این غزل از سعدی هم به پیش نهادیارتایاران به صورت دکلمه برای این قطعه انتخاب شده است: «بایزتا که دستی در حوزه شعر و ادبیات دارد، تماس گرفتم تا شعری را مناسب این حال و هوای معرفی کند و او این شعر را پیشنهاد کرد و با صدای او در این قطعه استفاده شد. بینید که چقدر جالب، سعدی هم سال‌ها پیش حرف‌های مناسب این روزها را گفته است.» لوریس چکناواریان برای ساخت این اثر از هیچ نپسند، فردی را گانی سفارش نگرفت و می‌گوید تصمیمی کاملاً شخصی بوده است: «در زندگی به ندرت پیش می‌آید شخصی تحت‌تأثیر حادثه و موقعیتی خاص شعر بگوید. موسیقی اجرا کند یا مثلاً نتاقتی بکشد. حال و هوای این قطعه، حال و هوای همان روزهای من بعد از سقوط هواپیما و در واقع نخستین واکنش من به این ماجرا است. امیدوارم توانسته باشم با خواننده‌ها همدردی کنم، چون این واقعه بسیار سخت و دردناک است.» او البته در متنی هم که به همراه این اثر موسیقایی در رسانه‌ها منتشر شده، نوشتن این قطعه در چنین زمان کوتاهی را مانند معجزه دانسته است: «در این راه دوستان و هم‌راهانی بودند که در نت‌نویسی، تولید، نوازندگی، اجرا و ضبط اثر بهترین همکاری را با من داشتند که جادار داریکایک آنها تشکر و قدر دانی ویژه داشته‌باشم. به‌هر حال این اثر نوعی همراهی من و سایر همکارانم در پروژه به هموطنان عزیزم در این حادثه تلخ و خانوادگی‌های داغدار حادثه دیده است.» دیروز صبح پروژه موسیقایی «مرثیه‌ای برای پرواز ۷۵۲» اثر لوریس چکناواریان با خدمت فخر موسیقی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی توسط موسسه فرهنگی-هنری «رادانودانش» به مدیریت بریداصدنوری در فضای مجازی منتشر و به جانب‌اختگان پرواز هواپیمای اوکراینی و خانواده‌های داغدارشان تقدیم شد. در این پروژه که مراحل ضبط آن در استودیو «شهر صدای پارسیان» به مدیریت آیدین‌الفت و صدایرداری امید نیک‌بین انجام گرفته، رامیک اوحانین، یارتایاران، احسان بیرق‌دار، علیرضا راد، شاهو زندی، ناصر ایزدی و بریداصدنوری با لوریس چکناواریان همکاری کرده‌اند.

ایتالیایی‌ها در وحدت، اتریشی‌ها در نیواران

جشنواره موسیقی فجر در چهارمین روز اجرا، جزا جریا به یاد جانب‌اختگان پرواز ۷۵۲ اجراهای دیگری هم در سالن‌های دیگر داشت. تالار وحدت در سالن دوم، اجرای سه‌نفره متفاوتی از تریو جز ایتالیایا را از سر گذراند. نوازنده ترومپت در این اجرا با اخلاقیات در ایجاد آواهای متفاوت، اثر جالبی را ارائه داد. همچنین سالن سوره که به اجراهای نواحی اختصاص دارد، در این شب میزبان گروه هشت‌نفره سرو خراسان بود. این گروه از سال ۱۳۸۶ به سرپرستی «عزیز تنها» تشکیل شده و در حوزه موسیقی مقامی خراسان جنوبی فعال است. فرهنگسرای نیواران هم در سالن نخست میزبان گروه نوآرگاند به سرپرستی پویا محمدی و خوانندگی مهدی اصغرپور بود که همگی با لباس‌های تیره‌روی‌سن حاضر شده بودند. نه تنها در این اجرا بلکه در اکثر اجراهای شبانه‌شب جشنواره هم، صندلی‌های خالی دیده می‌شد. سانس دوم نیواران هم به یک گروه اتریشی دوت زهی با هنرمندی دنیل اوتنر و همسرش باربارا اوتنر، اختصاص داشت که با لبخند وارد صحنه شدند و نواختند. اجرای دوم سالن سوره را گروه موسیقی نواحی «ژیار» برعهده داشت که به گفته خودشان «پس از چندسال تلاش» سرانجام توانستند جواز اجرای جشنواره موسیقی فجر را دریافت کنند. در سالن نمایشگاه میلا، گروه محسن ابراهیم‌زاده در دوسانس به‌روی صحنه رفت. اما اجرای او در سانس دوم به دلیل گرفتگی صدا چندان مورد قبول نبود و این عذرخواهی ابراهیم‌زاده را هم به همراه داشت. □

جشنواره تحت‌تأثیر حادثه سقوط هواپیما
سی‌وینجمین جشنواره موسیقی فجر البته در همان روزهای اعلام فراخوان تحت‌تأثیر سقوط پرواز ۷۵۲ بود و حتی بسیاری از موزیسین‌ها از تحریم جشنواره گفتند و آن‌طور که وزیر

بیماری هالیوود بر اثر ویروس کرونا

نشریات سینمایی واریتی و هالیوود ریپورتر نوشته‌اند که کمپانی‌های هالیوودی هم تحت‌تأثیر گسترش ویروس کرونا فعالیت‌هایشان را دچار تغییراتی کرده و تمهیداتی برای کنترل ویروس اندیشیده‌اند. واریتی نوشته در شرایطی که هراس جهانی از ویروس کرونا بالا گرفته، کمپانی‌های هالیوودی برای پاسخ‌دادن به اثر اقتصادی و انسانی این ویروس در حال تلاش هستند. مثلاً هفته گذشته، بعد از جشن سونی پیکچرز اینترتینمنت به خاطر پیروزی فیلم‌های «روزی روزگاری در هالیوود»، «آنان کوچک» و «عشق مو» در جوایز اسکار بخش منابع انسانی این استودیو به کارکنان این استودیو هشدار داد که سفر به آسیا و اقیانوسیه باید به تعویق بیفتد و کارکنان تا اطلاع بعدی از ویدیوکنفرانس یا راه‌های جایگزین استفاده کنند. دیگر استودیوها از جمله پارامونت پیکچرز و یونیورسال پیکچرز هم در حال نظارت این ویروس و نحوه اثرگذاری احتمالی آن بر کارکنان‌شان بوده‌اند. □

مرثیه موسیقی / ایران ۵